



Lars Calmfors. I bakgrunden arbetar en svetsare på ett bygge i närheten av Akropolis i Aten.
Foto: Scanpix. Montage: E24

Calmfors: "Rädda inte Grekland"

2010-02-04 | Publicerad 17:42

**Låt Grekland gå i "konkurs" om landet inte reder ut situationen på egen hand.
Det anser EMU-utredaren och professor Lars Calmfors.**



[Annelie Östlund](#)

Ska andra EU-länder gå in och ge finansiellt stöd till Grekland om landet inte reder upp krissituationen på egen hand?

Det anser inte Lars Calmfors, ekonomiprofessor, EMU-utredare och EMU-förespråkare.

– Min bedömning är att man inte ska gå in och ge stöd utan att man i ett sådant läge ska låta Grekland gå i "konkurs". Vad som egentligen händer då är man skriver ned skulderna och startar om på nytt. Grekland får svårare att låna och får betala mer för lånen, säger Lars Calmfors.

Resonemanget kan liknas vid de diskussioner som fördes innan Lehman Brothers tilläts krascha.

– Om ett EU-land missköter sig och inte klarar sina åtaganden, och andra länder går in och håller långivarna skadeslösa, då visar vi finansmarknaderna att de inte behöver bry sig om EU-länders kreditvärdighet. Då har de ingen anledning att reagera tidigt när ett land missköter sina offentliga finanser och ge rätt signaler, säger Lars Calmfors.

Nu har finansmarknaderna visserligen reagerat, men alldeles för sent.

– En faktor som ska avhålla länder från att missköta sina offentliga finanser, det är att de på ett tidigt stadium ska få en reaktion från de finansiella marknaderna, att statslåneräntorna ska gå upp. Nu har de gjort det, men det är på ett mycket sent stadium. Långt efter det att problemet grundlades.

Ett argument för att andra länder ska gå in och "rädda" Grekland är risken för att ett "Lehman-scenario" skulle inträffa, men nu med stater inblandande.

– **Problemet är om det** utlöser stora räntehöjningar för andra länder – särskilt länder med stora underskottsproblem. Och negativa följdverkningar kan inte uteslutas, men rimligen måste Lehman Brothers ha haft en större betydelse för det finansiella systemet än Grekland har och jag bedömer risken som betydligt mindre att inta en tuff linje mot Grekland. Men en tuff linje är inte riskfri.

Greklands kris har gett EMU-kritiker vatten på sin kvarn.

Vissa menar att EU måste röra sig mot en federation och beskattning på EU-nivå för att en monetär union ska fungera. Vad anser du?

– Jag delar inte den uppfattningen. Däremot krävs det finanspolitiska regler som biter mer än vad de gör idag och som motverkar att länder hamnar i den här situationen. Men det är något annat än att ha en gemensam finanspolitik.

När EMU kom till fanns en rädsla i framför allt Tyskland att länder skulle hamna i den situation som Grekland nu hamnat i och att det skulle skapa krav på insatser från övriga euroländer. Det var skälet till att stabilitetspakten kom till.

Den specificerade ganska kraftiga och tidiga sanktioner mot länder som hade stora budgetunderskott. Men när Tyskland självt och Frankrike bröt mot regelsystemet för några år sedan valde man att mjuka upp stabilitetspakten.

– Det vi ser nu är till viss del konsekvenserna av det.

Vad är din prognos för Grekland?

– Jag hoppas att grekerna själva ska klara upp situationen genom en tuff finanspolitisk åtstramning. Men jag är inte säker på att de klarar det. Det kan uppstå ohanterliga snöbollseffekter.

Stora underskott skapar tvivel på finansmarknaderna som höjer statsskuldräntorna. Det ökar underskotten och skapar mer tvivel med ännu större räntehöjningar som följd. Då växer underskotten ytterligare samtidigt som tillväxten minskar i en ond cirkel.

– **Länder kan hamna** i en situation där man inte kan stoppa utvecklingen. Det kan kräva så stora skattehöjningar och utgiftsneddragningar att de blir politiskt mycket svåra att genomföra. Grekland befinner sig enligt min bedömning nära en sådan situation. Detta är helt klart en risk som man måste räkna med.

För närvarande har premiärminister Papandreou stora problem med vänsterfalangen inom sitt parti, som motsätter sig hårda sparpaket. Och de offentligt anställdas fackliga organisationer hotar dessutom med strejk nästa vecka.

Uppstår det en sådan situation är det troligaste att andra euroländer går in med finansiellt stöd med mycket hårda villkor, tror Lars Calmfors. Det skulle i så fall sätta EU-samarbetet på svåra prov.

– Ska det ges finansiellt stöd så är det förmodligen bättre att Internationella valutafonden ger det eftersom det är kutym att sådana lån ges med bestämda krav på mottagarlandet, säger Calmfors.

Annelie Östlund
annelie.ostlund@e24.se
08-13 52 23